MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pribinova 2, Bratislava 812 72

ROZHODNUTIE
MINISTRA VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V Bratislave 24. JÚN 2025 Číslo: SL-OLVS-2025/006324-002

Ako vecne príslušný správny orgán na konanie o rozklade podľa § 61 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov podľa § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len *„zákon o štátnom občianstve“*) a podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 5, § 46, § 47 ods. 1 až 5, § 59 ods. 1 a 3 a § 61 ods. 3 správneho poriadku a na základe návrhu Osobitnej komisie ministra vnútra na prípravu návrhov rozhodnutí ministra o rozkladoch (ďalej len *„osobitná komisia“*)

zrušujem

rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie verejnej správy, odboru štátneho občianstva č. SVS-SO-2025/012307 zo dňa 6. marca 2025, ktorým bola zamietnutá žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, ktorú podal

štátny občan Spojených štátov amerických (ďalej len *„žiadateľ“*),

a vec vraciam na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie: Ako vyplýva zo spisového materiálu, žiadateľ podal dňa 12. júna 2024 na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky prostredníctvom Okresného úradu Bratislava žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, odbor štátneho občianstva (ďalej len *„prvostupňový správny orgán"*) rozhodnutím č. SVS-SO-2025/012307 zo dňa 6. marca 2025 (ďalej len *„prvostupňové rozhodnutie"*) nevyhovelo žiadateľovej žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky z dôvodu nesplnenia podmienok na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona. Prvostupňový správny orgán v prvostupňovom rozhodnutí uviedol, že prastarý otec žiadateľa stratil uhorské občianstvo v súvislosti s nadobudnutím štátneho občianstva Spojených štátov amerických. Vzhľadom na to podľa prvostupňového správneho orgánu nikdy nenadobudol československé štátne občianstvo, a preto ho nemohol nadobudnúť ani žiaden z jeho potomkov.

Zo spisového materiálu vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie bolo doručené žiadateľovi prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu ďalej len *„právny zástupca"*) dňa 11. marca 2025. Žiadateľ podal proti prvostupňovému rozhodnutiu prostredníctvom právneho zástupcu dňa 26. marca 2025 rozklad. Konštatujem, že rozklad bol podaný v zákonom ustanovenej lehote.

Právny zástupca žiadateľa v rozklade namieta viaceré procesné a vecné vady. Namieta nezákonnosť rozhodnutia, nakoľko má za to, že neboli splnené podmienky na zamietnutie žiadosti a ak mal prvostupňový správny orgán za to, že žiadateľ nesplnil podmienky na udelenie štátneho občianstva, malo byť konanie prinajlepšom zastavené a poukázal pritom na § 8a ods. 5 zákona o štátnom občianstve.

Právny zástupca ďalej namieta porušenie práv žiadateľa ohľadom možnosti vyjadriť sa pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, absenciu zákonných náležitostí rozhodnutia, a to vo vzťahu k neuvedeniu zákonného ustanovenia, na základe ktorého sa žiadosť zamietla a vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu. Podľa právneho zástupcu sa prvostupňový správny orgán nevysporiadal s otázkou, prečo by prastarý otec žiadateľa, ktorý sa dožil vzniku Československa, nemal stať československým štátnym občanom.

Z hľadiska vecného posúdenia žiadosti právny zástupca poukazuje na zjavnú nesprávnosť. Prílohou rozkladu je právna analýza vypracovaná právnym zástupcom, ktorá sa zaoberá ustanoveniami ústavného zákona č. 236/1920 Sb., ktorým sa dopĺňajú a menia doterajšie ustanovenia o nadobúdaní a strate štátneho občianstva a práva domovského v republike Československej (ďalej len „ústavný zákon"). Právny zástupca zároveň predložil spolu s rozkladom odborné posudky k predmetnej analýze.

Právny zástupca je presvedčený o tom, že z relevantnej právnej úpravy vyplýva, že prastarý otec žiadateľa nadobudol československé občianstvo na základe § 2 ústavného zákona.

Žiadateľ v rámci rozkladu doplnil žiadosť o udelenie štátneho občianstva a zahrnul do nej aj svoje dve maloleté deti do 14 rokov, a to) ar. a , nar.

Dňa 14. apríla 2025 bolo prvostupňovému správnemu orgánu doručené doplnenie dokumentov do konania o udelenie štátneho občianstva, v rámci ktorého žiadateľ predložil notársky overené kópie rodných listov maloletých detí a originály súhlasu matky maloletých detí s udelením štátneho občianstva Slovenskej republiky vrátane úradného prekladu.

V závere rozkladu právny zástupca navrhuje, aby prvostupňový správny orgán sám vyhovel rozkladu žiadateľa a udelil štátne občianstvo žiadateľovi vrátane jeho maloletých detí, alebo aby po predložení rozkladu druhostupňovému správnemu orgánu, ten prvostupňové rozhodnutie zmenil tak, že štátne občianstvo udelí, alternatívne, aby druhostupňový správny orgán zrušil prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Ako vecne príslušný správny orgán na konanie o rozklade podľa § 61 ods. 2 správneho poriadku som preskúmal prvostupňové rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu v celom rozsahu, **pričom som dospel k záveru, že námietky vznesené v rozklade sú dôvodné a existujú dôvody na zrušenie prvostupňového rozhodnutia a vrátenie veci na nové prejednanie a rozhodnutie.**

Zo spisového materiálu vyplýva, že žiadateľ je štátnym občanom Spojených štátov amerických a má priznané postavenie Slováka žijúceho v zahraničí. Žiadateľ má udelený prechodný pobyt na území Slovenskej republiky. Žiadateľ je rozvedený a má dve maloleté deti, ktoré sú rovnako občanmi Spojených štátov amerických.

Žiadateľ je prezidentom a spoluzakladateľom
so sídlom

Po komplexnom preskúmaní spisového materiálu v prvom rade považujem za potrebné vyjadriť sa k procesnej stránke prejednávanej veci, a to v nadväznosti na námietky žiadateľa vznesené v rozklade v súvislosti s vydaním rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie štátneho občianstva.

Prvostupňový správny orgán po posúdení žiadateľovej žiadosti dospel k záveru, že žiadateľ nespĺňa zákonné podmienky podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve. Následkom tohto posúdenia bolo vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadateľovej žiadosti. V tejto v súvislosti je však potrebné poukázať na § 8a ods. 5 zákona o štátnom občianstve,

ktorý ustanovuje podmienky, za ktorých sa konanie o žiadosti o udelenie štátneho občianstva zastavuje.

Podľa § 8a ods. 5 zákona o štátnom občianstve ak tento zákon neustanovuje inak, ministerstvo konanie ***zastaví,*** *ak žiadateľ nespĺňa podmienku podľa § 7 ods. 1 písm. a),* ***a zároveň*** *nespĺňa niektorú z podmienok podľa § 7 ods. 2 až 7. Rozhodnutie o zastavení konania sa vyznačí v spise a žiadateľ sa o zastavení konania upovedomí.*

Pre postup podľa citovaného ustanovenia, ak zákon neustanovuje inak, je potrebné, aby boli naplnené kumulatívne dve zákonné podmienky, a to

- žiadateľ nespĺňa podmienku podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona o štátnom občianstve, tzn. že nemá nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň osem rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky a
- žiadateľ nespĺňa niektorú z podmienok podľa § 7 ods. 2 až 7 zákona o štátnom občianstve.

V prejednávanom prípade je nepochybné, že žiadateľ nespĺňa podmienku podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona o štátnom občianstve. Tak, ako je uvedené vyššie, žiadateľ má udelený prechodný pobyt na území Slovenskej republiky, a to od roku 2024.

V súvislosti s druhou podmienkou z prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že ju prvostupňový správny orgán rovnako vyhodnotil ako nesplnenú, nakoľko má za to, že žiadateľ nespĺňa podmienku na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve.

Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že ak prvostupňový správny orgán vyhodnotil vyššie uvedené zákonné podmienky v prejednávanom prípade ako nesplnené, mal konanie o žiadateľovej žiadosti zastaviť podľa § 8a ods. 5 zákona o štátnom občianstve. Prvostupňový správny orgán tak nepostupoval procesne správne, keď žiadateľovu žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky zamietol. V časti nesprávneho procesného postupu sa preto stotožňujem s námietkou právneho zástupcu uvedenou v rozklade.

V tejto súvislosti však zároveň uvádzam, že sa nestotožňujem s tvrdením právneho zástupcu uvedeným v bode 13 rozkladu. Podľa právneho zástupcu k zamietnutiu žiadosti môže dôjsť len v prípade osvedčovania štátneho občianstva a nie v prípade konania o žiadosti o udelenie štátneho občianstva.

Uvedené tvrdenie považujem za nesprávne a nevychádza zo znenia zákona o štátnom občianstve. Prvostupňový správny orgán je vo všeobecnosti oprávnený o žiadosti o udelenie štátneho občianstva meritórne rozhodnúť tak, že ju zamietne, za predpokladu, že sa v konaní preukázalo, že žiadateľ nespĺňa podmienky na udelenie štátneho občianstva. Výnimkou sú prípady, kedy sú splnené podmienky na zastavenie konania, či už podľa zákona o štátnom občianstve, alebo podľa správneho poriadku.

Uvedené okrem iného vyplýva aj z § 8a ods. 13 zákona o štátnom občianstve, podľa ktorého ak ministerstvo štátne občianstvo Slovenskej republiky neudelilo, žiadateľ môže podať novú žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky najskôr po uplynutí dvoch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

V súvislosti s procesným postupom prvostupňového správneho orgánu v konaní považujem za opodstatnenú aj námietku právneho zástupcu spočívajúcu v neumožnení vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním.

Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Po komplexnom preskúmaní spisového materiálu konštatujem, že neobsahuje žiadnu písomnosť, ktorá by preukazovala postup podľa vyššie citovaného § 33 ods. 2 správneho poriadku.

V rámci konania o odvolaní som sa v nadväznosti na námietky právneho zástupcu uvedené v rozklade zaoberal aj vecným a právnym posúdením žiadosti v súvislosti s naplnením zákonných podmienok podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve.

Podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve žiadateľovi, ktorý má na území Slovenskej republiky povolený pobyt, možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky uvedenej v odseku 1 písm. a), ak tento zákon neustanovuje inak, ak nebol štátnym občanom Slovenskej republiky a aspoň jeden z jeho rodičov, prarodičov alebo praprarodičov bol československým štátnym občanom narodeným na území Slovenskej republiky.".

Vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ žiadal o udelenie štátneho občianstva na základe výnimky podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve, rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanom prípade je skutočnosť, či niektorý zo žiadateľových rodičov, prarodičov alebo praprarodičov bol československým štátnym občanom, ktorý sa narodil na území Slovenskej republiky.

Vychádzajúc zo spisového materiálu je možné jednoznačne konštatovať, že prastarý otec žiadateľa sa narodil v Rakúsko-Uhorsku, na území dnešnej Slovenskej republiky v obci) dňa Uvedené vyplýva z predloženého rodného listu

Ďalšou okolnosťou, ktorú bolo potrebné skúmať a ktorej posúdenie zo strany prvostupňového správneho orgánu spochybňuje žiadateľ v rozklade je, či bol československým občanom.

Podľa prvostupňového správneho orgánu prastarý otec žiadateľa a síce narodil na území dnešnej Slovenskej republiky a bol uhorským štátnym občanom, avšak uhorské občianstvo stratil v súvislosti s naturalizáciou v Spojených štátoch amerických. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť má prvostupňový správny orgán za to, že nikdy nenadobudol československé štátne občianstvo. S uvedeným konštatovaním sa nemožno stotožniť. Z prvostupňového rozhodnutia nie je zrejmé, z akej právnej úpravy prvostupňový správny orgán vychádzal pri formulovaní vyššie uvedeného záveru.

Zdôrazňujem, že odôvodnenie rozhodnutia musí poskytnúť skutkovú a právnu oporu výroku rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia by mal správny orgán zrozumiteľne, logicky a dostatočne vysvetliť, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, ktoré dôkazy bral do úvahy, aký skutkový stav na základe nich zistil a ako tento skutkový stav posúdil z vecného hľadiska a po právnej stránke. Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia a prislúchajúceho spisového materiálu som dospel k právnemu záveru, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia vyššie uvedené požiadavky nespĺňa.

Prvostupňový správny orgán sa obmedzil len na konštatovanie, že vzhľadom na to, že žiadateľov predok stratil uhorské štátne občianstvo, nemohol nadobudnúť občianstvo československé. Na základe toho podľa neho nebola splnená podmienka podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve. V tomto smere prvostupňový správny orgán nedostatočne odôvodnil prvostupňové rozhodnutie.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného konštatujem, že postup prvostupňového správneho orgánu považujem za vecne nesprávny a žiadateľovu žiadosť za nesprávne právne posúdenú, a to z nasledujúcich dôvodov:

V súvislosti s nadobúdaním československého štátneho občianstva je v prejednávanom prípade rozhodujúca úprava v ústavnom zákone, na ktorú poukazuje aj právny zástupca v predloženom rozklade a právnej analýze.

Podľa § 2 ústavného zákona o osobách, ktoré sa narodili alebo narodia na území Československej republiky, má sa za to, že sú štátnymi občanmi československými, ak nie je preukázané, že narodením nadobudli iné štátne občianstvo.

Vychádzajúc z dikcie citovaného ustanovenia možno dospieť k záveru, že obsahuje domnienku o nadobudnutí československého občianstva všetkými osobami narodenými na území Československej republiky, pričom túto domnienku možno vyvrátiť len jediným spôsobom, a to preukázaním, že osoba narodením nadobudla iné štátne občianstvo.

Uvedený výklad je v súlade s čl. 6 Zmluvy medzi čelnými mocnosťami spojenými a združenými a Československom v Saint-Germain-en-Laye dňa 10. septembra 1919, ktorého znenie sa neskôr odzrkadlilo práve vo vyššie citovanom § 2 ústavného zákona. Podľa predmetného článku *„Státního občanství československého nabude ipso facto pouhým*

zrozením na československém území každá osoba, která zrozením nenabývá státního občanství jiného.".

Zastávam názor, že zámerom a cieľom zákonodarcu pri formulovaní tak predmetného záväzku z citovanej zmluvy, ako aj zo znenia samotného § 2 ústavného zákona bolo zabezpečiť, aby všetky osoby narodené na území Československa bez rozdielu nadobudli československé štátne občianstvo ako trvalý právny zväzok s novým štátnym zriadením, ktoré vzniklo 28. októbra 1918. Výnimku predstavovali len osoby, ktoré narodením nadobudli iné štátne občianstvo. Uvedené vyplýva aj z relevantnej judikatúry vtedajšieho Najvyššieho správneho súdu, ktorú citoval právny zástupca v právnej analýze.

Ústavný zákon v predmetnom ustanovení žiadnym spôsobom neviaže nadobudnutie československého štátneho občianstva na predchádzajúce existujúce uhorské občianstvo dotknutej osoby. Stotožňujem sa s argumentáciou právneho zástupcu žiadateľa, že pre nadobudnutie československého štátneho občianstva podľa § 2 ústavného zákona nie je relevantné, či žiadateľ v čase vzniku Československej republiky bol alebo nebol uhorským štátnym občanom.

Predmetné ustanovenie naopak formuluje de facto len dve podmienky, za ktorých osoba nadobudla československé občianstvo. V prvom rade je to narodenie na území Československej republiky, čo v prípade žiadateľovho predka v konaní bolo preukázané. Tak, ako aj vyplýva z relevantnej judikatúry, na ktorú poukazuje aj právny zástupca v predloženej právnej analýze, predmetné ustanovenie sa netýka len osôb narodených na území Československej republiky po jej vzniku. Narodením na území Československej republiky sa myslí geografické vymedzenie územia, ktoré bolo do roku 1918, teda až do vzniku Československej republiky predchádzajúcim štátnym zriadením, teda Rakúsko-Uhorskom. Druhou podmienkou je, aby narodením osoba nenadobudla iné štátne občianstvo. Spisový materiál neobsahuje žiadnu písomnosť, ktorá by svedčila o tom, že by narodením mal nadobudnúť iné štátne občianstvo.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že predchádzajúca strata uhorského štátneho občianstva v dôsledku jeho naturalizácie v Spojených štátoch amerických ešte pred vznikom Československej republiky nemohla predstavovať prekážku pre nadobudnutie československého občianstva podľa § 2 ústavného zákona.

Zhrnúc vyššie uvedené konštatujem, že prvostupňové rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia. Nespochybňujem to, že sa prvostupňový správny orgán v konaní o žiadateľovej žiadosti v rámci komplexného posúdenia zaoberal aj otázkou straty uhorského štátneho občianstva žiadateľovho predka a možného vplyvu na nadobudnutie československého občianstva, avšak vzhľadom na právnu úpravu najvyššej právnej sily v ústavnom zákone citovanú vyššie, konštatujem, že strata uhorského štátneho občianstva je vo vzťahu k nadobudnutiu československého štátneho občianstva irelevantná. Na preukázanie okolnosti, či bol žiadateľov predok československým štátnym občanom

postačuje preukázanie narodenia dotknutej osoby na území Československej republiky, a zároveň nenadobudnutie iného štátneho občianstva narodením.

Zastávam názor, že na vyššie uvedené nadväzuje aj znenie § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve, podľa ktorého sa posudzovala žiadateľova žiadosť. Účelom tohto ustanovenia je uľahčenie získania slovenského štátneho občianstva potomkom československých občanov, ktorý mali slovenský pôvod, keďže sa narodili na území Slovenskej republiky, a to bez ohľadu na to, či neskôr napríklad emigrovali alebo iným spôsobom prišli o československé štátne občianstvo.

Zdôrazňujem, že podľa dikcie § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve je rozhodujúce, že žiadateľov predok nadobudol československé občianstvo. Z pohľadu splnenia podmienok nie je preto rolevantné, či bol československým občanom celý život, resp. neskôr československé občianstvo stratil.

Z rozkladu a jeho následného doplnenia vyplýva, že žiadateľ rozšíril žiadosť o udelenie štátneho občianstva aj o svoje dve maloleté deti do 14 rokov.

Podľa § 8 ods. 11 druhej vety zákona o štátnom občianstve maloleté deti do 14 rokov, ktoré ich rodič uviedol vo svojej žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, nadobúdajú štátne občianstvo Slovenskej republiky spolu s rodičom.

Vzhľadom na to, že prvostupňové a druhostupňové konanie tvoria jeden celok a konanie o žiadateľovej žiadosti ešte nie je právoplatne ukončené, považujem dodatočné zahrnutie maloletých detí žiadateľa do jeho žiadosti o udelenie štátneho občianstva po vydaní prvostupňového rozhodnutia za prípustné a je potrebné sa v konaní zaoberať žiadateľovou žiadosťou komplexne v celom jej rozsahu v súlade s § 8 ods. 11 zákona o štátnom občianstve.

Po komplexnom preskúmaní spisového materiálu som dospel k záveru, že prvostupňový správny orgán nesprávne právne posúdil žiadateľovu žiadosť o udelenie štátneho občianstva, a zároveň zvolil nesprávny procesný postup, keď vydal rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie štátneho občianstva a nepostupoval podľa § 8a ods. 5 zákona o štátnom občianstve, keďže mal za to, že žiadateľ nespĺňal podmienku podľa § 7 ods. 2 písm. j) zákona o štátnom občianstve.

Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné prvostupňové rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému správnemu orgánu na nové konanie. V novom konaní bude potrebné nanovo posúdiť žiadateľovu žiadosť v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho orgánu a vo veci rozhodnúť. Zároveň je potrebné vziať do úvahy aj rozšírenie žiadateľovej žiadosti spočívajúce v zahrnutí žiadateľových maloletých detí do žiadosti.

Prvostupňový správny orgán je právnym názorom odvolacieho orgánu viazaný (§ 59 ods. 3 správneho poriadku).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie: Toto rozhodnutie je konečné a nemožno sa proti nemu odvolať (§ 61 ods. 2 správneho poriadku). Toto rozhodnutie je procesnej povahy, ktoré sa týka vedenia konania, a preto ho nie je možné preskúmať správnym súdom (§ 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku).

Matúš Sutaj Eštok
minister vnútra
Slovenskej republiky